

Asia: VN/18878/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta sisäilmaan liittyvän oireilun ja sairastumisen hoitosuosituksiksi

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Kommentit johdantoon

Majvik2:ssa altistumista pidettiin haitallisena, Majvik3:ssa tämä näkökulma on jätetty pois ja korvattu toiminnallisen häiriön hypoteesilla. Tämän mielipiteen mukaan pitkittynyt sisäilmaoireilu johtuu toiminnallisesta häiriöstä. Tälle hypoteesille ei ole tieteellistä näyttöä. Päinvastoin, kun pitkittyneen oireilun potilaita on lähdetty hoitamaan toiminnallisen häiriön hoitokeinoilla, se on osoittautunut hyödyttömäksi. Hoitokokeiluissa ei ole saatu aikaan edes lumevaikutusta. Olisi asiallista huomioida nämä asiat myös johdannossa.

Kommentit ydinkysymykseen: 1. Mitkä ovat tärkeimmät sisäilmaoireisiin liittyvät tekijät Suomessa?

S. 19 on mainittu toksiinien ja oireiden yhteydestä. Tapauskertomusten lisäksi on tehty myös epidemiologinen poikittaistutkimus, jossa on myös verrokkiryhmä (viite 307). Tuossa tutkimuksessa mikrobitoksisuuden ja oireilun välillä on voimakas tilastollisesti merkitsevä yhteys. Olisi hyvä lisätä tämä tieto viitteineen tekstiin.

S. 20: Kappale toksiinien turvarajojen selvästä alituksesta ei kuvasta todellisia altistumisolosuhteita. Tässä ei ole huomioitu mikrobitoksiinien aerosolisoitumisilmiötä. Yksittäisiä toksiineja on mitattu kemiallisilla menetelmillä, mutta ei ole pystytty mittaamaan koko tuhansien kemikaalien ja satojen mikrobitoksiinien muodostamaa toksisuuskuormaa.

Kommentit ydinkysymykseen: 2. Mitkä ovat tärkeimmät sisäilmaan liittyvät oireet, sairaudet ja vaikutukset toimintakykyyn?

Taulukossa 2 todetaan sisäilmaoireiden tavanomaisiksi katsottavat tasot. Lähteenä on käytetty TTL:n sisäilmastokyselyiden tuloksia, jotka kuvastavat keskimääräisiä sisäilmaongelmaepäilykohteita. Aineisto on valikoitunutta. Verrokkina tulisi käyttää terveiden rakennusten oire-esiintyvyyksiä.

Kommentit ydinkysymykseen: 3. Miten sisäilmaan liittyviä terveysongelmia ehkäistään?

-

Kommentit ydinkysymykseen: 4. Miten sisäilmaoireet havaitaan ja diagnosoidaan?

Olisi hyvä ottaa huomioon myös intervention mahdollisuus esim. ilmanpuhdistimien avulla tai tiloja vaihtamalla. Vaihtotilat on oltava tunnetusti puhtaita ja puhdistimien puhtaan ilman tuotto (CADR) tulee olla vähintään 3, mieluummin 5 kertaa huoneen tilavuus per tunti tai oltava laminaarinen puhdasvyöhyke. Ilmanpuhdistimissa on oltava vähintään H13-tason hiukkassuodatus sekä vähintään 2,5 kg tasokas aktiivihiilisuodatin. Intervention kesto pitää olla vähintään 2 kk mahdollisten plasebo- ja nosebovaikutusten vuoksi.

S. 41: on esitetty väite: ympäristöherkkyyden kehittyminen ei johdu sisäilman altisteista. Mihin väite perustuu? Esim. Janne Salinin väitöstutkimus, jossa on havaittu voimakas yhteys altisteiden ja oireiden välillä sekä havaittu sitä selittäviä mekanismeja.

S. 39 kirjoitettu toksisuudesta ja viitattu mielipidekirjoitukseen. Tyypillinen kehäpäätelmä.

Kommentit ydinkysymykseen: 5. Miten sisäilmaan liittyvistä oireista kärsiviä hoidetaan ja kuntoutetaan?

Miksi suositellaan hoitoa, jolla ei ole ollut todistetusti vaikuttavuutta pitkittyneiden sisäilmaoireiden hoidossa? Altistumisen vähentäminen pitäisi olla pääasia ja psykologiset hoidot tukena.

Esim. OYS:ssa tutkittiin pitkittyneiden oireilijoiden potilailla laminaarisen puhdasilmavyöhykkeen vaikutusta oireiluun ja sairauslomiin. Interventiolla saavutettiin 68 %:n vähenemä sairauslomissa sekä 5 %:n paranema työkykyindeksiin 5 kk:ssa.

Voisi lisätä 5.6 Altistumisen vähentäminen. Joka paikassa mainitaan, että oireilukynnykset ovat yksilöllisiä, mutta niitä ei oteta mitenkään huomioon. Vedotaan vain raja-arvoihin, joiden alapuolella ei oleteta olevan mitään. Prosessi hukkaa tietoa, joka voisi olla herkän henkilön osalta tärkeää. Olosuhdearvio tehdään RTA:n toimesta, joka käyttää lausunnossa vain raja-arvoja, jotka ovat hallinnollisia. Kun olosuhdearvio tulee lääkärille, kaikki altistetasot alle raja-arvojen on pyyhitty pois toimintamallista.

Kommentit ydinkysymykseen: 6. Miten sisäilmaan liittyvistä oireista kärsivien ihmisten toiminta- ja työkykyä arvioidaan ja tuetaan?

Työtiloihin liittyvät järjestelyt on mainittu, mutta ei esim. ilmanpuhdistimilla, tiivistyskorjauksilla tai ilmanvaihdon avulla tapahtuvaa altistumisen vähentämistä.

Kommentit ydinkysymykseen: 7. Miten terveydenhuollossa otetaan huomioon erityisryhmät, kuten lapset ja nuoret?

-

Kommentit ydinkysymykseen: 8. Miten sisäilmaoireisten ihmisten sosiaali- ja terveydenhuoltoa tulisi kehittää tulevaisuudessa?

Biologista haittaa mittaavilla menetelmillä tulisi tutkia rakennuksissa esiintyvää biologista haittaa, eikä rakennuksissa esiintyvää kosteusvauriota. Näihin on olemassa muut menetelmät, kuten kosteusmittaukset ja mikrobiologiset mittaukset.

Kommentit liitteeseen 1

-

Kommentit liitteeseen 2

-

Muuta lausuttavaa

Oli tehty huolellista työtä ja moni asia oli erittäin hyvin esitetty. Raportista löytyi myös puutteita, joista esitimme korjaavan palautteen.

Salin Risto
Inspector Sec Oy

Salin Mikko
Inspector Sec Oy